

di, nequeunt rustici à veniali culpa excusari, ut excusatur Job in suis maledictionibus, quia hæ processerunt, vel ex magnis calamitatibus, vel quatenus illa, quibus maledixit, fuerunt peccandi occasio. Ita communiter cum Cajet. 2. 2. q. 13. art. 1.

MENSE SEPTEMBRIS.

CAS. I. Mortuo Parocho, ejus nepos invenit inter deposita sibi ab eo relicta, torquem aureum, sciens quidem esse vel Petri, vel Pauli, dubitans tamen an sit determinate Petri, vel Pauli, cumque de hoc nequeat certificari, petit à novo Parocho ad quem spectet torques aureus. Q. Parochi responsio.

Respondeo. Parochum teneri respondere, pretium aurei torquis esse æqualiter dividendum inter Petrum, & Paulum, ita cum Azor. tom. 1. lib. 2. c. 15. §. Quinto queritur: Ratio est, quia positò æquali dubio absque motivo potius ad unam, quam ad alteram partem impellente, & absque spe certitudinem habendi ad quem determinate spectet torques aureus, æquale est jus ad illam in Petro, ac in Paulo, ut patet; unde absque læsione talis juris non potest Parochi nepos potius Petro, quam Paulo torquem tradere, cum non sit rei dominus, sed simplex restitutor, qui j. r. æqualitatem teneri servare, & sic pretium torquis inter Petrum, & Paulum dividere.

CAS. II. Parochus sciens pueros, & puellas suæ Paroeciæ in Doctrina Christiana à parentibus instrui, non curat, ut Ecclesiam diebus festis accedant. Q. an sit à peccato immunis.

Respondeo, esse immunem saltem à peccato lethali. Ratio est, quia cum docere Doctrinam Christianam pueros sit præcipuum munus Parentum, & quodammodo Parochi sint ad hoc in eorum supplementum deputati, sequitur Parochum scientem à parentibus pueros, & puellas suæ Paroeciæ recte instrui in fidei rudimentis, quod est speciale intentum Ecclesiæ obligantis Parochos ad Doctrinam Christianam pueris explanandam, esse saltem à peccato lethali immunem, ut cum communi tenet Leand. tr. 7. de Paroch. q. 2. Dico saltem à lethali, quia non curare, ut pueri, & puellæ, licet rite instruantur à parentibus, ad Ecclesiam diebus festis accedant, vel ut magis in fidei rudimentis confirmantur, vel ut aliis exemplo sint, nequit in Parocho à quadam negligentia specie excusari.

CAS. III. Petrus ruri existens non audit Sacrum diebus festis, quia per unum milliariæ ab Ecclesia distat. Q. an peccet graviter.

Respondeo affirmative, attenda præcise dicta distantia. Ratio est, quia unius milliarii iter, licet debeat per redditum duplicari, non solet grave incommodum afferre, ratione cujus cesset erga Petrum Ecclesiasticum præceptum urgere; ita magis communiter, quidquid dicat Marchin. de ord. cap. 17. num. 19. Dixi præcise attenda dicta distantia, quia si aliæ occurrant circumstantiæ, juxta illas erit judicandum, ut docet Suarez, tom. 3. in 3. parte disp. 88. sect. 6.

MENSE OCTOBRIS.

CAS. I. Parochus per duodecim festa interrupta intra annum omittit prædicare. Q. an peccet graviter.

Respondeo affirmative. Ratio desumitur ex dictis in responsione ad secundum Casum Augusti; si enim integer mensis continuus est materia gravis, tum in se, tum respectively, à fortiori, talia essent duodecim festa interrupta intra annum; ita sentit Leand. loc. cit. cum aliis, dicens Parochum peccare graviter per duos, aut tres menses discontinuos totius anni omittens suis ovibus verbum Dei prædicare.

CAS. II. Parochus putat satisfacere obligationi de Concionibus instituendis, si ante Vesperas populum doceat Catechismum. Q. an bene sentiat.

Respondeo negative. Ratio desumitur ex Tridentino: Etenim sess. 5. de Reform. c. 2. loquens de obligatione conciones habendi, ait: *Quicumque Parochiales habentes Ecclesias, plebes sibi commissas pro sua, & earum capacitate pascant, annuntiando, &c.* sect. vero 24. c. 4. sermonem habens de obligatione docendi Doctr. Christianam, hæc habet: *iidem Episcopi saltem Dominicis, & aliis festivis diebus pueros in singulis Parochiis fidei rudimenta &c. diligenter ab iis, ad quos spectabit, doceri curabunt.* Ubi notandum est, Trid. agendo de Concionibus, dicere *plebes sibi commissas pascant annuntiando;* agendo vero de Doctr. Christ. dicere *pueros fidei rudimenta;* ex quo diverso loquendi modo clare colligitur, obligationem conciones habendi distinctam esse ab illa docendi pueros Doctrinam Christianam, consequenter per hujus adimplerionem Parochum primæ non satisfacere.

CAS. III. Titius quocumque dato verbo jurat, non advertens, aut distinguens, an juret verum, vel falsum. Q. an quoties jurat, toties graviter peccet.

Respondeo negative. Ratio est, quia taliter jurans solum materialiter jurat, & proferre solet *per Deum ita est, per Deum ita non est*, nedum sine animo jurandi, sed ne quidem sciens jurare; unde nec jurat, nec lethalter peccat, saltem toties quoties præfata verba profert, ita cum meo Girib. de jur. c. 1. dub. 3. n. 21. Debet tamen Confessarius totis viribus curare, ut malum poenitentis habitum radicitus evellat, aliquando ei absolutionem differendo, donec resipiscat.

MENSE NOVEMBRIS.

CAS. I. Parochus putat satisfacere obligationi docendi Doctrinam Christianam, si tale munus præstet per Capellanum. Q. an bene sentiat.

Respondeo negative. Ratio est, quia sicuti non satisfaceret suæ obligationi, si vel totam curam alicui Vicario committeret, quem solum habere potest in Coadjutorem, vel si prædicationes totius anni per alios suppleret, cum id solum illi permittatur à Tridentino sess. 5. c. 2. si legitime fuerit impeditus; ita non existente legitimo impedimento, non satisfaceret obligationi docendi Doctrinam Christianam, si tale munus continuo per Capellanum præ-

præstaret, cum ad illum, ut Pastorem, dirigantur verba Christi: *Pasce oves meas*, non ad Capellanum.

CAS. II. Paulus sponsalia contraxit cum Berta coram testibus, postmodum clam votum simplex castitatis emisit. Q. ad quid teneatur.

Respondeo, teneri matrimonium contrahere cum Berta pro matrimonio instante. Ratio desumitur tum ex quo in c. *Veniens qui Clerici, vel votantes*, Pontifex dicat imponendam esse pœnitentiam ob mentitam fidem fœminæ, quæ post contracta sponsalia votum castitatis emiserat, quæ pœnitentia non fuisset imponenda, si per votum castitatis sponsalia dissolverentur; tum ex quo votum in tali circumstantia non acceptetur à Deo, cum sit in præjudicium tertie personæ, cum qua sponsalia fuerunt contracta; tum ex quo sponsalia jure positivo habeant quidem imbibitam conditionem, *Nisi religionem elegero, non vero, nisi voluero cœlibem vitam ducere*. Unde cum Berta pro matrimonio instante tenetur Paulus sponsalia complere, matrimonium de presenti contrahendo, ita magis communiter cum meo Rosignol. de spons. 2. prænot. 4. in 4.

CAS. III. Petrus sæpe blasphematur contra Deum, contra B. V. contra Sanctos, & in Confessione hujusmodi blasphemias non distinguit. Q. an satisfaciatur integritati Confessionis.

Respondeo negative. Ratio est, quia saltem blasphemia contra Deum respectively ad blasphemias contra B. V. contra Sanctos habet annexam circumstantiam notabiliter aggravantem intra eandem speciem, hinc notabiliter variantem iudicium Confessarii; quæ circumstantia cum ex alibi dictis sit in confessione aperienda; sequitur, hac non expressa, ut in casu, confessionem non fuisse integram, ut requiritur. Dico saltem habere annexam talem circumstantiam, quia non desunt DD. penes Lugum de pœnit. disp. 16. n. 278. docentes, differre specie nedum blasphemiam contra Deum à blasphemias contra B. V. & Sanctos; sed etiam blasphemiam contra B. V. ab illis contra Sanctos, in qua hypothese certissimum esset Petrum integritati confessionis non satisfecisse.

M E N S E D E C E M B R I S.

CAS. I. Capellanus quidam noluit Petro proxime morituro Extremam Unctionem ministrare, quia carebat Stola. Q. an bene se gesserit.

CAS. II. Alter Capellanus noluit similiter ad mortem Infirmo idem Sacramentum ministrare, quia licet haberet Stola, carebat tamen Superpelliceo. Q. an bene se gesserit.

CAS. III. Parochus noluit Sacro Oleo Infirmum ad mortem inungere, quia carebat tam Stola, tam Superpelliceo. Q. similiter an bene se gesserit.

Respondeo probabiliter negative. Ratio est, quia vestes sacerdotales non requiruntur ad validitatem Sacramenti ministrandi à solo Sacerdote; aut ad vitandam aliquam irreverentiam erga Sacramentum; nam sicuti valida est absolutio data à Sacerdote sine talibus vestibus, licet nequeat dari nisi à Sacerdote, & nulla irreverentia irrogatur Sacramento Pœnitentiæ illud absque

que dictis vestibus ministrando, ita valide, & absque irreverentia ministrari potest Extrema Unctio sine Stola, & Superpelliceo. Solum ergo requiruntur vestes Sacerdotales in collatione Extremæ Unctionis ad servandum ritum Ecclesiæ, qui sane servandus est, nisi urgeat necessitas, ut in casu, in quo Infirmus ab hoc mundo esset discessurus absque hoc Sacramento, & sic absque ejus fructu in mortis articulo maxime necessario, urgente vero necessitate posset non servari, si aliter nequiret ministrari: sicuti non servatur in simili circumstantia ritus quoad lumen, & quoad preces consuetas in Rituali præscriptas. Neque ex hoc potest inferri primo ministrari posse urgente necessitate, etiam Viaticum sine Stola, & superpelliceo. 2. posse ministrari Extremam Unctionem sine Stola, etiam nulla urgente necessitate, cum sic ministraretur pœnitentia. Non primum, quia Euch. est Sacramentum Sacramentorum, ideo specialem exigit reverentiam. Non secundum, quia quoad Extremam Unctionem adest in usu ritus ab Ecclesia præscriptus illam ministrandi cum vestibus sacerdotalibus; qui extra necessitatem servandus est; non sic habetur pro pœnitentia præscriptio semper urendi Stola in ejus ministerio: ideo, nulla urgente necessitate, Extrema Unctio cum vestibus sacerdotalibus; urgente vero, ut in casu, etiam absque talibus Indumentis ministranda est; unde non bene se gessit Parochus in casu tale Sacramentum ob Stola, & Superpellicei defectum non ministrando: Ita cum Poss. Leand. & aliis de Extrem. Unct.

CASUS CONSCIENTIÆ BONONIENSIS DIOECESIS PRESBYTERIS

Ad discutiendum propositi, ac resoluti: Ab anno
1738. usque ad 1740. Et iterum impressi.

ANNO MDCCXXXVIII.

MENSE JANUARI.

CAS. I. Solet Cajus in Sacris constitutus Vesperas, & Completorium recitare, dum vestibus se exiit, ut cubitum eat. Q. an graviter peccet?

Respondeo negative. Nam licet peccati gravis reus censendus sit, qui notabilem Divini Officii partem recitat distractus in illis externis rebus, quæ necessariam attentionem excludunt, ut sunt scribere, pingere, & similia; hoc